

TARBIJAVAIKLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/23-01839-011
Otsuse kuupäev	6. apr 2023
Komisjoni koosseis	Esimees Alar Urm, liikmed Jüri Aava, Liisa Kolosov
Tarbija	
Kaupleja	Compensa Vienna Insurance Group, ADB Eesti filiaal, 12970620
Tarbija nõue	Kindlustushüvitise nõue
Asja läbivaatamise aeg	24. märts 2023

Resolutsioon:

1. Avaldus rahuldada. Kindlustusandjal tuleb avaldajale hüvitada 1599 eurot.
2. Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Tarbija taotleb seoses perekonnaliikmeka kaasas oleva varaga aset leidnud kahjujuhtumiga (purjelaud purunes teise purjetaja otsasõidu tagajärjel), et kaupleja asendaks või hüvitaks purunenud eseme ja on hinnanud, et purjelaua väärtus enne õnnetust oli 1 000 eurot. Uus laud maksab 1 500 – 1 600 eurot.

kaupleja on kindlustuslepingu alusel 07.09.2022 otsustanud keelduda hüvitamast tekkinud kahju põhjendusega, et tegemist on spordivarustuse tavapärasest kasutamisest tingitud kahjujuhtumiga viitega tüüptingimuste 1/2020, kehtivad alates 01.07.2020.a. (edaspidi Tingimused) p 64.19.

64 Hüvitamisele ei kuulu:

64.19 spordivarustuse (jalgratas, suusad, surfivarustus jmt) kahjustumine tavapärase kasutamise käigus. Näiteks suusad purunevad kukkumise tagajärjel, jalgratta rehvid purunevad tavapärase maanteesõidu käigus.

Tarbija on esitanud eksperdi Ingrid Puusta arvamuse, mille kohaselt purjelauaspordi treeningutes on väga harv juhul, kui varustus saab vigastatud teise sportlase poolt. Purjetamises on väga palju reegleid ning neid jälgitakse ka treeningutel. Ise olen tegelenud purjelauaspordiga juba viimased 16. aastat, osalenud kolmel korral olümpiamängudel ning selle aja jooksul ei ole veel juhtunud, et keegi oleks minu varustusele otsa sõitnud ning seda vigastanud. Seega on see väga haruldane juhtum ning ei ole kindlasti treeningute osa.

Kaupleja seisukoht:

11.10.2022 vastuses kindlustuslepitusorganile asus kaupleja seisukohale, et „...olenemata asjaolust, et kokkupõrge oli ootamatu ja ettenägematu sündmus, ei ole selline kahju Tingimuste punkti 64.19 alusel hüvitatav.“ viitega asjakohastele riigikohtu lahenditele :

[RKTKo 3-2-1-178-12 p 16

Seadus ei keela siiski kindlustusandjal ka tüüptingimustes ette näha piiranguid, millistel juhtudel või milliseid kulusid ta ei hüvita. Kui see on seotud kindlustusvõtja

(hoolsus)kohustuste rikkumisega, tuleb täiendavalt arvestada eelkõige VÕS §-des 445 ja 452 sätestatuga. See kehtib ka juhul, kui kindlustusandja vastutuse piirangud on kindlustustingimustes ette nähtud varjatult, nt juhtumitena, mis juhtudel kindlustusandja kindlustuskaitset ei anna.

RKTKo 3-2-1-84-15 p 13

Põhjusliku seose tõendamise koormust puudutavalt on kohtud muu hulgas jätnud piisava tähelepanuta selle, et vähemalt üldjuhul ei paku kindlustusandjad (hoolimata kindlustustoodete nimetusest:

koguriskikindlustus, täiskasko jms) kindlustustingimustes kaitset kõikvõimalike kahjude tekkimise riskide vastu. Üldjuhul on kindlustustingimustes ette nähtud välistused osa riskide kohta.]

Kuivõrd kindlustusandja arvates ei ole tegemist kindlustusjuhtumiga, siis ei ole kindlustusandja teinud kindlaks ka kahju suurust.

Koguriskikindlustuse puhul hüvitab kindlustusandja äkilise ja ettenägematu välise sündmuse tõttu tekkinud kahju, mille hüvitamine ei ole kindlustuslepingus välistatud. Ka riigikohus on mitmel korral rõhutanud eeltoodut ja lugenud üldteada olevaks asjaolu, et üldjuhul ei paku kindlustusandjad (hoolimata kindlustustoodete nimetusest: koguriskikindlustus, täiskasko jms) kindlustustingimustes kaitset kõikvõimalike kahjude tekkimise riskide vastu (nt RKTKo 3-2-1-178-12 p 16; 3-2-1-84-15 p 1). Üldjuhul on kindlustustingimustes ette nähtud välistused osa riskide kohta. Seadus ei keela koguriskikindlustuse korral tüüptingimustes ette näha piiranguid, millistel juhtudel või milliseid kulusid ta ei hüvita ja nimetuse koguriskikindlustus ei saa pidada eksitavaks.

Tingimuste punkti 62 kohaselt on laiendatud koguriskikindlustuse kindlustusjuhtum kindlustatud eseme kahjustumine või hävimine äkilise ja ettenägematu kontaktse sündmuse (p 63) tõttu, arvestades punktis 27 nimetatud kindlustuskaitse laiendusi ning punktides 64-66 nimetatud välistusi ja erandeid. Seega kuulub hüvitamisele kahju, mis ei ole Tingimuste punktides 64-66 välistatud.

Tingimuste punkti 64.19 kohaselt ei kuulu hüvitamisele spordivarustuse (jalgratas, suusad, surfivarustus jmt) kahjustumine tavapärase kasutamise käigus. Näiteks suusad purunevad kukkumise tagajärjel, jalgratta rehvid purunevad tavapärase maanteeõidu käigus. Tavapärase kasutamine tähendab seda, et spordivarustust kasutatakse sihtotstarbeliselt ehk selleks, milleks see on ette nähtud. Purjelauaspordi laua sihtotstarve on veekogul sõitmine/sportimine. Kindlustusandja hüvitamise kohustus saab tekkida vaid kindlustuslepingus kokkulepitud ootamatu ja ettenägematu sündmuse tagajärjel, mis ei ole tingimuste kohaselt välistatud. Seega saab purjelauaspordi laua kahjustumine olla kindlustusjuhtumiks kui äkiline ja ettenägematu kontaktne sündmus, ainult siis, kui see ei ole tingimuste kohaselt välistatud. Antud juhul puudub vaidlus selles, et purjelauaspordi laud sai kahjustada treeningu käigus merel. Kahjustumine treeningu käigus merel on kahjustumine selle tavapärase kasutamise käigus. Kahju selline tekkimine on aga Tingimuste punkti 64.19 kohaselt otseselt välistatud, mistõttu ei ole tegemist kindlustusjuhtumiga.

Juhul kui purjelauale tekib kahju selle kasutamisel veekogul, siis ongi kahju tekkinud selle tavapärase kasutamise käigus. Asjaolud, kas kahju tekitas kolmas isik või kas kokkupõrke iseloom on antud spordialal tavapärase või harukordne, ei oma tähtsust, kuivõrd igasuguse kahju hüvitamine, mis tekib spordivarustuse sihtotstarbelise kasutamise käigus, on Tingimuste alusel välistatud. Kindlustusandja ei ole katnud sellist spordivarustuse kahjustamise riski, mis tekib spordivarustuse tavapärase kasutamise käigus, olenemata sellest, mis on konkreetselt kahju põhjuseks.

Seega olenemata asjaolust, et kokkupõrge võis olla ootamatu ja ettenägematu sündmus, ei ole selline kahju Tingimuste punkti 64.19 alusel hüvitatav.

Nõude summale ei ole kindlustusandja vastu vaielnud.

Komisjoni põhjendus:

Tüüptingimuste p 34 sätestatud laiendatud koguriskikindlustuse korral hüvitatakse kindlustatud eseme varguse või röövimise riskide realiseerumise tõttu tekkinud kahju, samuti äkilise ja ettenägematu kontaktse sündmuse tõttu kindlustatud eseme kahjustumisest või hävimisest tekkinud kahju punktides 27 ja 64-66 nimetatud tingimustel ja ulatuses.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 127 lg 4 järgi peab isik kahju hüvitama ainult juhul, kui asjaolu, millel tema vastutus põhineb, on kahju tekkimisega sellises seoses, et tekkinud kahju on selle asjaolu tagajärg (põhjuslik seos). Nimetatud sätte mõtte kohaselt peab teo ja kahju vahel põhjusliku seoses tuvastamisel lähtuma nn condition sine qua non põhimõttest, mille kohaselt ajaliselt eelnev sündmus loetakse hilisema sündmuse põhjuseks, kui ilma esimese sündmuseta poleks ajaliselt hilisemat sündmust toimunud.

VÕS § 127 lg 1 sätestab, et kahju hüvitamise eesmärk on kahjustatud isiku asetamine olukorda, mis on võimalikult lähedane olukorrale, milles ta oleks olnud, kui kahju hüvitamise kohustuse aluseks olevat asjaolu ei oleks esinenud.

Vastavalt VÕS § 132 lg 1 asja hävimisest tekkinud kahju hüvitamise kohustuse olemasolu korral tuleb maksta hüvitis, mis vastab uue samaväärse asja soetamiseks tehtavatele mõistlikele kulutustele.

Sama sätte lg 3 kohaselt, kui asja on kahjustatud, hõlmab kahjuhüvitis eelkõige asja parandamise mõistlikud kulud ning võimaliku väärtuse vähenemise.

Komisjon on seisukohal, et kahju tekkimine kindlustatud esemele väljub käesoleval juhul Tingimuste p 64.19 sätestatud „tavapärase kasutamise“ raamest e piirang ei rakendu. Puudub põhjuslik seos eseme kasutaja enda tegevuse ja tekkinud kahju vahel. Tegemist on kolmanda isiku poolt põhjustatud äkilise ja ettenägematu kontaktse sündmusega, mis avaldaja poolt esitatud Ingrid Puusta ekspertarvamusele tuginedes on „väga haruldane juhtum“.

Tüüptingimuste asjakohane norm p 64.19 "Hüvitamisele ei kuulu .. spordivarustuse (jalgratas, suusad, surfivarustus jmt) kahjustumine tavapärase kasutamise käigus. Näiteks- suusad purunevad kukkumise tagajärjel, jalgratta rehvid purunevad tavapärase maanteeõidu käigus;" ei rakendu juhul, kui asja purunemine ei toimunud tavapärase kasutamise käigus. Olukord, milles asi purunes, ei ole esitatud asjaolude ning eksperdi arvamuse kohaselt tavapärase kasutus.

Kaupleja on esitanud väite, et tüüptingimuste kohaselt spordivarustusel ei ole kindlustuskaitset ajal, mil seda kasutatakse eesmärgipäraselt. See väide ei haaku tingimuste sõnastusega ja esitatud näitega - kui jalgratta rehvid purunevad tavapärase maanteeõidu käigus. Seega tulenevalt tingimustest ei ole välistatud spordivarustuse hüvitamine, kui seda eesmärgipäraselt kasutatakse, kuid see puruneb ebatavalises olukorras.

Komisjon on seisukohal, et kaupleja viidatud hüvitamisvälistus ei ole antud juhul rakendatav. Siiski juhul, kui kaaluda tõlgendust, mille esitas kaupleja, tuleks selle sisustamisel arvestada VÕS § 39 lg 1 teist lauset, mis sätestab, et "Kahtluse korral tõlgendatakse tüüptingimust tingimuse kasutaja kahjuks."

Antud juhul oleks vaieldav, kas tavapärase kasutamise all on mõeldud spordivarustuse kasutamist üldse või spordivarustuse sihtotstarbelist kasutamist, kus toimunud kahju ei ole tavapärane.

Arvestades viidatud VÕS normi tuleb tüüptingimust tõlgendada kaupleja kahjuks ehk viisil, et antud juhtumil ei ole hüvitamisvälistus kohaldatav.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Alar Urm
/allkirjastatud digitaalselt/

Jüri Aava
/allkirjastatud digitaalselt/

Liisa Kolosov
/allkirjastatud digitaalselt/